

Արտօնատէր

Խղմիրի համար տարեկան գինն է՝ 1
ոսկի օսմաննեան : Ալեցումնեայ գին 5
տրծաթ մէջ ձիտիէ : Եռամսնեայ գին 2
մէջ ձիտիէ :

Տաճկաստոնի միւս քաղաքաց համար տարեկան գին և մէծիակի՞ :

Ա Ե Ր Ա Մ Ա Ն Ի Կ Ե Յ 4 »
Ե Ր Ա Մ Ա Ն Ի Կ Ե Յ 5 »

Օտար երկիրներու համար առարեւ
կան դիմու է 23 ֆրանք :

Բաժանորդագինը կանխվակի վճարելի:
Բաժանորդագրութեան և ծանուց-
ման համար ոէտք է դիմել առ Պ
Խ. Գերձակիեան, Հօլ Պէտէսմէէն, օ:

ԱՐՑՈՒԼԱՅԻ

ԱՐԱՐԱՏԻՆ

ԵՌՈՐԵԱՅ ԼՐԱԳԻԲ ԻԶՄԻՐԻ

Աւզումակի խմբադպութեան վերաբերեալ որևէ գրութիւն պէտք է խմբագրին անունին զըկուիլ, եօլ Պէտէսթէն,

۱۹۷

գեղտոսի չորս կողմքը, և Անգլիա
ամենախին քարանձինա չընէր։
— Լանտրա 19 յուլիս։ Տարա-
ձայնութիւն ելաւ թէ, գոլքրան
երետն ելած է Թրիէստէի մէջ։
— Ալէքսանդրիա 19 յուլիս։
— Քոլքրոյցին հետզհետէ Եգիպտ-
ու ճանապարհութիւն, և Գահիլէի մէջ ե-
րէկ 61 հոդի մեռնելուն համար,
կառավարութեան հրամանաւ Գահ-
իլէի և Ալէքսանդրիոյ մէջ բա-
նալ երկաթուղին այս օրուընէ ըս-
կուալ դադրած է։

Արարագործութեան մէջ մէն մի
արարած իր չափին, տեսակին և
կոչումին համեմատ սահման մը
ընդունած է բնութենէն դոր ոչ
ոք կարող է անցնիլ. դուք, տի-
կին, կուզէք այսպիսի իրաւունք
մը տալ կնոջ զոր արդէն բնու-
րութիւնը կատարեալ ազատութիւն, և
մարդուն՝ ձեր լեզով այրին հետ
քըն կատարեալ ազատութիւն, և
մարդուն՝ ձեր լեզով այրին հետ
անթերի հաւասարութենէ և հե-
տեաբար ինքնիշխանութիւնը կնոջ
ազատութիւնը կը արամադրէ որմէ
կարտաղընին անբաւ բարիք և
բնութիւնն իրացնէր դակու-
տած վրան կատարեալ ազատութեան
և այս չարաճճի մանկիկն իր գըգ-
ուելի բայց և յանդուգն շարժում-
ներով կը խոստանայ ապագային
բարձր աթոռ մը ունենալ ընկե-
րութեան տաճարին մէջ։

Ազնիւ հեղինակուհիդ, ձեր սա-
հուն, կոկիկ և քաղցը ոճն, վի-
պական յօրինուածին մասին գովելի
յաջողութիւնն մեր ազգի գրական
աշխարհի մէջ՝ որ աւելակներէ,
եղեգնեայ խրճիթներէ և ծակու-
տած վրաններէ բաղկացեալ է,
հաւասարի եղիք որ իրք յաղթա-
կան խթող մը կահանէ ու մը մը

— Պոլսոյ առ ողջա . մողսիս հետեւ պաշտօնական հեռագիրն ստացած է Պէրութէն յուլիս 19 թիւով .
Ալքըստնարիայէն եկող Սիմիօնի նույն 142 անցորդ բերաւ յուլիս 14ին : Երկու առագաստի նաւ թե-

Երբեմն առաջասարհ են բերին 180 հոգի նոյն օրը : Դասիտ—թէրիմ նուը 16 յուլիսի , բերաւ 135 հոգի : 16ին հասուն երեք առաջասատանաւ և 17ին հանեցին 180 ճանրորդ , Այսօր , 19 , քարանիմինայէն կելլեն 137 հոգի : Թէ եկող և թէ ելլազները առաջ վիճակ ունին : Աչ ինչ կասկածելի հիւանդութիւն կայ .քարանիմինայի և քաղաքին մէջ :

Պ Ե Յ Տ Տ Բ

Բայց ինձ տիտղոս կ'երեք թէ վիպական ձեր տակ բանաստեղծական երկնախմեւ երեւակայութիւնը ներով տքնած էք եղակացութիւն մը տալ տիտղոսի ինդրոյ ը, որ բնդհակառակ տակ բանաստեղծական անձուն ու գոյշ ամփունը ու ըստ այն ընկերութեան մահը կարաբերեն։

Մայտա, որ ոչ Վէրթէրի կրակը և ոչ Թօրինի ներգաջնակութիւնն ունի, իբ ամրոջութեամբն առ մարդու և ծիռն մէջ ուժի տարբերութիւնն ունի, իբ ամրոջութեամբն առ մարդու և ծիռն մէջ ուժի տարբերութիւնն որ կը կոչուի բնութեան օրէնք, առ որ հպատակ է Աստուած։

Համարատու — Խմբագիր Յ. Կ. Սվեծեան

ուրս զրկուածներուն քօփայի
ևքը խմբագրութիւնը կըվճարէ :
հրատարակուած յօդուածի կամ
նակի համար խմբագրութիւնը
տասխանատուութիւն չընդունիրա
մբրագրութեան զրկուած որ և է
ութիւն ետ չըտրուիր :
սարակակաց օգտակար գրութիւն
ձրի կըհրատարակուին :
Տանուցման տողը մէկ անդամի
ար 3 զրուշ է , երկու անդամի
ար 2 զրուշ , և երեք անդամի
ար 60 փառա : Երեք անդամէն
ելի համար սակարկութիւնկըլլայ

տութիւն մ'է այն անմահ իմաստասէլներու պատգամն որ կըսէ , « Կիսերն փոխանակ դրականութեամբ անդործ ապրելու , պէտք են առանին զբաղումներով ընկերութեան օգտել » :

Մայտա , մերթ կըթոի գաղափարաց երկինքի բարձունքն , մերթ կիյնայ աննշան առուակի մը եղը , և հոն թուփերու ներքեսերդուած վայրի ծաղիկէ մը կուշէ հիւթ քաղել . մերթ հովին լուտայ ինքինքը որպէս զի բնութիւնն ուր որ կամի տանի . այլ իիշտ յամառ կամօք աննկուն և մնշարժ կը տոկայ կեղծաւորութեան , սառութեան և կղերին դէմ այս չարաճճի մանկիկն իր գըգւելի բայց և յանդուգն շարժումներով կը խոստանայ ապագային արձր աթոռ մը ունենալ ընկերութեան տաճարին մէջ :

Աղնիւ հեղինակուհիդ , ձեր սառուն , կոկիկ և քաղցր ոճն , վիզական յօրինուածին մասին գովելի յաջողութիւնն մեր ազգի գրական շշարհի մէջ՝ որ աւելակներէ , զեգնեայ իբրճիթներէ և ծակուած վրաններէ բաղկացեալ է , աւաստի եղիք որ իբրև յաղթաւան կոթող մը կանգնեն զՄայտան : Խոկ ձեր լեզուն՝ որ թէերուի ինձ ըսել , աննշան կերպիւանական փայլուն օրինակ մը կը անդիսանայ մեր ազգի կարծեց-

July 2, 1883.

ԿՈՉՈՒԹՅԱ ԱՏԵԽԱԾ ԿԱԶ

Բոլոր գաւառուաց կառավարիչն
ըստն զրկուած Մեծեպարզոսին
կ ծանուցագիրը , կըդիտէ թէ-
հասարակ շինութեանց աշխա-
ռութիւնք , կամուրջները , միջնու-
ները , ջրուղիները , վերջապէս
չոր նշանակուած են հասարա-
աց շինութեան պաշտօնէութեան
կ տեղեկագրին մէջ , վիլայէթ-
ըրու ներկայ պահանջումները գո-
ացնելու վիճակի մէջ չեն , և թէ
նշդեռ Սեբաստիոյ մէջ կամուրջ-
ըրու և ուղիներու մեծ մասը շի-
ւած են , ուրիշ վիլայէթներու
չ , հասարակաց օգտակար շինու-
նք գոհացուցիչ ընթաց մը չու

—

ԳՈՒԱՍՄՈՒ. — Գիշեմու, որ ի՞նչքան
է սպառան կուղէ աւելի խմել :

ԱԶԳԱՅԻՆ

ԴՊՐՈՑԱԿԱՆ ՀԱՆԴԵՍ

Քաղքիս ազդային երկսեռ վարժարանաց հարցավնեութիւններն անցեալ ամսուն 24ին աւագանցան. իսկ ատրեկան հանդէսն տեղի ունեցաւ ըստ ազդարարութեանՊատ. Աւսումնական Խորհրդոյ , ներկայ

ամսոյս Դին , Ս. թարգմանչաց տօ-
նին , առաւտօնական ժամերգութենէ
ետք : Ա. Մեսրոպեան վարժարանի
վերի սրահը պարզ և վայելլուչ կեր-
պով զարդարուած էր ։ Գերա . Ա-
ռաջնորդը կընտիսագահէր հանդի-
սին . քահանանայից դասն երգեցիկ
մանկանց հետ հանդիսավայրն հա-
սան երգելով , և իյիշատակ Սուրբ
Մեսրոպեան , կրօնական արարո-
ղութիւնը կատարուելէ ետև . հան-
դէսը ոկուա : Ներկայ էին Պատ.
Ռւսումն . Խորհրդոյ անդամք , դաս
մը ազգայինք մեծ մասամբ կա-
նայք : Երկու դասարաններ յատ-
կացած էին , մին երգեցիկ տշա-
կերտաց և միւն աշակերտուհեաց :
Ա. կարգի աշակերտներէն մին ա-
մենէ առաջ ճառ մը կտրդաց ի
պատիւ Սահակայ և Մեսրոպաց :
Ա. խուհետև այլևայլ կարգի աշա-
կերտներ և տշակերտուհիներ հա-

յերէն , տաճկերէն , ֆրանսերէն և
անգլիարէն ճառեր և քերթուած-
ներ արտասանեցին վափիսակի , և
դադարման վայրկեաններուն՝ եր-
բեմն աղջկունքը և երգեմն տղայք
և այլ ազգային և ուսումնակրա-
կանների երաժշգույն կոդեռէն այս հան-
դէուք , ինչպէս հայերէն , նոյնպէս
տաճկերէն լեզուաւ ջերմ բարե-
մազթութիւններ եղան մեր վեհա-
փառ . Սուլթանին կենաց համար .
որ կըթական հաստատութեանց
պաշտպան և իր բոլոր հպատակաց
յառաջագիտութեան քաջալեր կը-
կանգնի : Նոյնպէս երախտադիտու-
թեան պարտք կատարած եղան
աշակերտ և աշակերտուհի գովե-
լով՝ Գեր . Առաջնորդ հօր հոգա-
սիլութիւնն ազգային վարդարմանաց
յառաջդիմութեան համար , նոյն-

ΘΕΟΥ

ԱՐԵՎԱԼՈՅԱՆԻ

Այս մարդուն համար գետ ևս յուս
սալու իրաւունքը մը վերասպահուած էր
։ ։ ։ ներելի էր երկառիայել այնախիս
միջոց մը որով կարենար ազատիլ իր
դանուած բաւկիցն նաև խորհելու բաշ-
ցարձակ իրաւունքն ունէր թէ իր մահը
հնչեռ ափսի հետեւղնէր :

Այսպէս կը մտածէ՞ր Միսաք :

«Սույգ է որ սիստի մեռնիմ, եթէ հիմա չէ վաղն անցուշա , կամ օր մը անպատճառ . . . սիստի մեռնիմ կեանքի այն եղանակին մէջ ուր երջանիկ լինելու իրաւունքն ունիմ . . . երիտասարդ եմ և հարուստ ընկերութեան մէջ բան մը չողակիր ինծի , բարձրագոյն դասին մէջ իմ աթոռս ունիմ, և սա կայն ի՞նչ օգուտ ունին սառնք քանի որ սիրտս արեան մէջ կը ուղար :

«Սայդ է որ տեսն մարդ կատարել
լսաթէս երջանիկ կըհամարի զիս , և
աշխարհ սոյն կարծիքին միջ արդար է
ըստորում իմ արտաքին երևոյթին և
հրապարակի կեանքիս միակ պահան
ջումն է այս . . . : Հրաշակերտ անգին
որձան մը արքայական պալատներու
միջ կրղրուի և հնագարաններու միջ
առաջին տեղը կըբռնէ . մարդկացին
աշըք կ'զմայլի զայն տեսնելով . բայց
մօտեցիր անգամ մը իրեն , բան մը
հարցուք , չըշափէ զինքը և պիսի տեսն
նես ելէ նա անսուար է . նու ուռար

պէս Պատ. Ուսումնական Խորհրդոյ ջանքն , Աղնիւ հոգաբարձութեաց պատ. հոգատար ընկերութեան խնամքն , որով ոչ միայն վարժարանաց բարեկարգութեան և ձեռագործութեան պատրաստութեան աշխատեցան , այլև աղքատիկ ուսանողաց նիւթեական և գրական պիտոյքը մատակարարելու փոյթտարին :

Այսպէս ուսումնասիրական և ու-
րախտագիտական ջերմ զգացում-
ներով լի ճառեր կարդացուելին
ետև՝ որոնք հանդիսականաց ծա-
փահարութեանց կարժանանային ,
վարժարանաց ծեսուչ մեծ. Մանուր-
եան էֆենտի ելաւ և բացատրեց
թէ այս հանդէսիս նովատակը կրկին
է , մին տօնել Ա. թարգմանչաց
յիշատակը , միւսը դպրոցական
տարեկան հանդէսը կատարել , ինչ-
պէս սալորութիւնն է , հարցաքըն-
նութեանց աւարտումէն ետք Ու-
սումնական Խորհուրդն , ըստաւ մեծ.
Տեսուչը , արժան դատեց այս տա-
րի պարզ կերպով կատարել այդ-
տարեկան հանդէսը , և աւելի շը-
քեզը՝ Հափիսի . նոր վարժարանի
բացման օրն յետաձգել : Յետոյ
մեծ. Տեսուչը յայտարարեց որ
վարժարանաց վիճակին տեղեկա-
դիրն արդէն մատուցած է Պատ.
Ուսումնական Խորհրդոյ , որու մի-
ջոցաւ հրատարակուելով՝ Հայ հա-
սարակութեանց ահափ կառու սկսաւ

մեր կրթական հաստատութեանց
ներքին վիճակին վրայ կարեւոր տե-
ղեկութիւնները առանալ։ Այսու-
հետեւ մի քանի դառն և իրաւացի
դիտողութիւնները ըրաւ ազգայ-
նոց անտարբերութեան վրայ կր-
թական խնդիրներու մասին, մի
քանի բացառութեամբ ծնողառ
բացակայութիւնը քննութիւնի օ-
բերը, ցաւ յայտնեց որ Հայ երի-
տասարդութիւնը իր համբաւին
համապատասխանող գերք մը չի-
բռնէր աղդային յառաջադիմու-
թեան առպարէզին մէջ, թէ ոյս
մասին աւելի շարժում կ'առնուի
իդական սեռին մէջ, թէ ցուցա-
մոլութիւնն ու օտարասիրութիւնը

ՊՈՂՈՒԻ ՀԱՅ ԳՈՐԾԻՉՆԵՐԻ

ՄԻ ՏԻՊՈՐԾ

Նարունակութիւն եւ վերջ
«Աղնոռութեան», «Հայքենասիւ-
տութեան» և «բարոյականութեան»
այսչափ պերճախօս տպացոյցներից
հետ, արդեօք զարմանալի չէ լը-
մել որ բարոյագէտ գաստիարակի-
եզզից բարոյական գոտատպար-
ուութեան խօսքեր մեր մասին
երբ նա կխօսէր պատրիարքին մա-
տուցած մեր աեղեկադրի առթիւ-

նախ նա . թէ երկնային արդարութիւն մը կաց որ կաշառ չ'ընդունիր : Կա՛ւ , շաս լա՛ւ , բայց ես ի՞նչ ըրի Աստուծոյ և մարդկութեան դէմ , որտ իրաւունքը բանարարեցի , և ի ի՞նչ յանցանք ունիմ , սիրեցի և իմ սիրոյ փախարէն աւելութիւն , մստութիւն և անուանարկութիւն գտայ , ստոյդ է որ ծըսնողքս մարկի չ'ըրի , իսկ եթէ արգելի վիճակս այն մեծ յանցանքի փախարէն լրբեմ պատիմ նկատուի , այն ատեն Յիսուսի սղատգամը սիմալ և անիրաւ պիտի դատուի . . . ո՛չ , ո՛չ երբեք , ծնողքիս կրաքին հակառակ Մարդարի ար հետ ամսւունունալս մեզք մը չ'է , այլ մեծ և աննման լրհողութիւն մը ուրեմն ինչո՞ւ դատարարաւեալ եմ :

«Յակայն կ'լսեն նաև թէ այս աշխարհի մէջ տանձուողներուն յուրիտե նական և անթերի երանութիւն պատրաստուած է երկինքի մէջ . . . ո՞չ շատ ծիծալելի բան մ'է տցու . Եօթ առ բեկան հիւանդ մանուկ կներու դառ դեղ մը խցունելու հոմար իրենց ծնող կայ կողմէ խօստացեալ դանձերու կընմանի :

«Զարչարուէ , տանջուէ , լա՛ց , թողքու կեանքը հոգեւարք մը ըլլոյ քեզպ պատիւդ կրոսնցուր , և Յիսուսի խաչու թէ երեք ժամ , կամ մէկ օր , ոյ տարիներ , երկար տարիներ , ծաղին հատակէդ սկաելով մինչեւ դերեկանակ կրէ , ամենելին հոգ չ' , համբերէ մի այն և յուսա : Գլուխդ վերցուր տն դամ մը , տես երկինքի երեսն ինչե՛կան , արև , լուսին , անհամար տառ գեր , տես որքան գեղեցիկ և հրաշար է արարաւագործութիւնն , ար տեսնած

և որ աւելի ժամը է , տառակ ըլ
արհամարհանք ամեն աղբային
հաստատութեանց , և մինչև իսկ
ժամանակիս յառաջդիմական և
գիտական ոգուոյն գէմ և հին , փը-
տուն գաղափարներու համար ե-
ռանդ և ջատագովութիւն , ողբարի
երեսոյթներ են , ըստ , որ հայու-
թիւնը քաղաքիս մէջ , կորսանեան
և օտարութեան կինան տանիլ , թէ
հակադային հակումներու գէմ՝

կան միայն երկու թումբ և պատապահան, այսինքն մեր եկեղեցին և մեր վարժարանները, զորս հոգւով չափ է պէտք է սիրել, և ապագայ սերունդն աւելի ողջ և լուրջ գաղափարներով պատրաստել:

Այսուհետեւ Գեր. Ս. Առաջնորդն խիստ գեղեցիկ առակ մը մէջ բերելով այսէ՛ ծեր մշակին առակն, հոգեշահ իսուքերով բացատրեց որ չափ հաղի վրայ ցանուած սերմերն չեն կ բուռիր, թէ պէտք է ոչ այնքան ներկայ, ոյլ ապագայ ակնկալու թեամբ աշխատիլ և ցանել, թէ յուսահատիլ յանցանք է թէ օր մ'անկուշտ պիտի վայելէ տղին ամեն մտային և բարդյական մշակումի արդիւնքն, թէ և մենք չկարողանանք վայելել այդ արդիւնքը :

Եետոյ օրհնեց ամեն անոնք որ աղքին օգտին և զարդացմոն համար կ'աշխատին նիւթապէս և բարյապէս, և իր շնորհակալիքն յայտնելով աղքային վարչութեան և Պատ. Ուսումնական Խորհրդոյ, հանդէուը վերջացուց :

ՊՈԼՍԻ ՀԱՅ ԳՈՐԾԻՉՆԵՐԻ
ՄԻ ՏԻՊԱՐԸ

Եարունակութիւն եւ վերջ
«Աղուութեան», «Հայրենասիւ-
րութեան» և «Բարոյականութեան»
այսչափ պերճախօս տպացոյցներից
հետ, արդեօք զարմանալի չէ Աշ-
ուել որ բարոյագէտ դաստիարակի
լրգից բարոյական դաստիարա-
ռութեան խօսքեր մեր մասին
երը նա կիխօսէր պատրիարքին մա-
տուցած մեր աեզեկագրի առթիւ-

Սառ Հայութսը թ. 14, 15, 16 օրեւ
իսկ 1883 թ.) Այս, ընթերցող
առ զարմանալի է նորա համար,
ով գիտէ ինչ ասել է պատիւ, ա-
ժօթ, ազնուութիւն և այն այս-
դիսի բաներ. իսկ ով սավոր է ե-
ղել գործածել այդ բառերը եթ
ամբողջ կեանքի մէջ, ինչպէս աշ-
քակապութեան միջոց և խաղալիկ,
որա համար ինչ գժուար բան է
ուրիշ վղին փաթաթել հենց այն

Հսգեկան արատները, որոնց մէջ սրված է ինքը սալից մինչև դլուխ։ Արժանապատութիւն և նամաւուն ունեցող և չճանաչող արարածների համար ինչ դժուար բան է՝ դողութեան շօշափելի ապացոյցներն անդամ իր ձեռքին բանած համանակ դոչէ սատիկանութեան թէ՝ զողը ինքը չէ, այլ բանազը։ Էհա Պօլսի դործիչների և բարոյադէտ—դաստիարակների մի տիպարը, որին սակայն Զմիւռնիան և առաջ ճանաչեց այդ տեղ ևս նորունեցած «ազգաշահ» դործունէութեան և նոյնչափ անշահ մի ուրիշ ժռագրի առթիւ։ Իսկ թէ ինչ ասել է «քաղաքադիտական խոհեմութիւն» Պ. Համբ. Իփէքշեանի հասկացողութեամբ, դա կարելի է տեսնել նորանով, որ Պօլսի «ապերախտ» ազգայիններից զցուած և հրաժարված առելով տեղափոխվեց Թիֆլիս, ուր առը դրածին պէս իսկոյն թոյլատութիւն ինդրեց կառավարութիւնից հրապարակային դաստիութիւն անելու, որի մէջ «ջարդու փշուր» անելով ևս Տաճկահայոց «յիմար» սահմանադրութիւնը և սահմանադրականները, պիտի իր ոխը հանէր Պօլսի Հայերից, այն անտարբերութեան համար, որ ցոյց է առաջ գույն մասու պատճեն Պ. Իփէքշեանի անհման տաղանդը և մանկավարժութեան «հազուադիւտ արժանիքը»։ Այս գիւցապիսական պատրաստութեանց մէջ (43 տարի երեսներին կեղծելուց յիշ, յետեներին յօխորատալ), վրայ է հասնում Գէորգ. Դ. ի մահը. Պ. Իփէքշեանի պլանները դլուխն ի վայր են դնում, փոխանակ թուառ-

այց ուշ լսավալու պյա ասկաս
աճկահճայոց նկատմամբ նոյն ձեռ-
ածուական դերը , որ նա խաղա-
ած էր այնչափ յաջողութեամբ
երջինների մէջ , փօխանակ՝ կարո-
անալու Տաճկահճայոց թերութիւն-
երը յետեներին մերկացնելով ,
լսելոք մարդ » երևալու , Պ. ի-
ներքեան օրհասական հրաման ըս-
տայաւ՝ շոտապել Պօլիս նոյն ուղ-
ութեամբ գործելու համար , ո-

ով և աճապարեց գործելու : Պօ-
ս համելով, յանկարծ ինչ «քա-
քաղական» անականալ volte-
ռու է. գովաբանելով ներսէս պատ-
իարքի և Տաճկահայոց «հայրե-
ասիրական առաքինութիւնները»,
ո Բօսփօրից դէն անցածին պէս
որդէն բոլորովին ժխտած էր ։
եր պարոն մանկալարժը կաթու-
իկոսական ընտրութեան խնդիրը
լուծէ այնպիսի անձնավոտահու-
թեամբ, ինչպէս մի «առաքեալ»
ներկանուր Խուսահայոց : Հենց
ոյս եղերազաւեշտական վայրկենին
ը, որ չար ստանան դրդեցմեզ
ըստ Պ. Իվելքչեանի) մատի ծայ-
ով միայն դպչիլ, Մասիսի մէջ,
ուղոր այդ զինների թեթև լու-
սաբանութեան : Թէպէտ որտանց
ցաւինք միշտ, որ ակամայից մա-
հաբեր հարուած հասցըինք Պ. Ի-
վելքչեանի, և նորան աջակցող
պատրոնների այնչափ կենսական
ահերին, բայց թող համաձայնի
Պ. «բազմավաստակ մանկալարժը»,
որ ամեն մարդ էլ իր նման քա-
զաքաղական ճկունութիւն չի
կարող ունինալ, որ յանուն ընդ-
համաւր շահերի, խիստ նպաստա-
ւոր պայմաններով ամէն մէկի մաս-
նաւոր շոհերի հետ համակերպ-
վի . . . ։ Շատ ուրուս կ'լինէինք
ուենել Պ. Իվելքչեանին նորբնտիր
կալթուղիկոսը՝ դուդրու սոստած յաղ-
թական կերպով Թիվլիս մօնելիս
և իր պատրոններից ստանձնած
պաշտօնք փառքով պատւով կա-
տարած, բայց ինչ անենք, որ Պ.
Համբ. Իվելքչեանի «քաղաքակա-
տական տակալը» Աստուած մեղլ չէ
տուել, բայց որում չենք կարող
մէկ կամ մի քանի տնձնաց խա-

մարդն է որ կ'ընէ ամեն բան . . .
մարդն է որ կապի և կըմեռնի , ոչ իր
կեանքին և ոչ իր մահուան հրամայազ
մը ունի . . . սիրել ինչ որ սիրելի է
ատել ինչ որ ատելի է . ահաւասիր
կեանքի եական տարրը , ահաւասիր
ձշմարդու օրինք և արդարաթիւն ասկէ
դուրս ամեն բան ցնորք է . . . : 0՞ն
անպատճի կնօջ մը համար ինքզինքու
սպաննել ինչ կընչանակէ . . . այս ո.
ձիգով , փախանակ պատիւս փրկելու
տմբողջ տչալորդն իմ վրայ խնդացներ
ոլիսի առմ . . . և արգէն ի՞նչ կընչա-
նեմ . . . :

Միասպի դէմքը այս վերջին մտածում
ներուն գրայ ուրախութեան գտնասցի
ժպիտով մը փայլցու . քիչ մը յառա
իր սե բաղզեն ընկրկող նահատակի ե
տիսուր կերպարուն ունիք . խոկ հիմա
չարեաց դէմ չարիք՝ և մատնութեա
դէմ մատնութիւն գործելով իր սու
խին վրէժիսորի կանգնելու տրամա
դիր՝ և իր գնառատծը գտնող վատապ

զի մը որժգույք բնրվրաւթիւննալու
ի էին իր կարմրած աչերը :
Նուռ մը ելու , անկողին մտաւ
մինչև ուստի հանդիսաւ և անոյշ քնա
ցաւ :

Այն օրէն սկսելով Սիսաք իր նո
սկսեաւէն հետեւիլ , երեք ամիսուա
մէջ յաջողած էր ոպարզ և ազգամտ ըն
տանիքի մը տասնուովեց տարեկան հս
մեստ , գեղեցիկ և ինչպէս կըսեն ուս
կօրէն վարդի ոլու անարատ կըս տո
ջիկը գլխէ հանել :

Տարի մը վերջը Սիսաք զաւակ է

Աւնեցաւ իր սիրու՞իէն . . . :
Շարն լնդ հույ

